

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

Smittebeskyttelse ved udlevering af kvæg – Udleveringsfaciliteter

FarmTest Kvæg nr. 96

2014

vfl.dk | farmtest.dk

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)

God smittebeskyttelse kan beskytte mod både kendte og ukendte sygdomme.

Smitterisikoen mindskes generelt ved at undgå:

- Overførsel af gødning fra dyr fra andre besætninger
- Berøring/kontakt med dyr fra andre besætninger
- Indkøb af dyr
- Personer, som berører dyr i forskellige besætninger uden tøjskifte, hånd- og støvlevask imellem.

Besætningsejeren har ansvaret for smittebeskyttelse i egen besætning. I forbindelse med udlevering af dyr er det vigtigt at være bevidst om risikoen for smitteoverførsel fra andre dyr på lastbilen eller ved kontakt til personale. Udleveringsfaciliteter mindsker denne risiko – jo bedre de er indrettet og anvendes, jo mindre risiko for smitteoverførsel ad denne rute.

Der skal, som absolut minimum være en støvlevask: spuleslange og afløb ved indgangen.

Krav til chaufføren

- Trailer/kreaturvogn/lastbil skal være ren og desinficeret ved ankomst (f.eks. med Virkon S opløsning i rygspøjte).
- Chaufføren skal bruge gummistøvler, som rengøres og desinficeres før og efter læsning, låne støvler eller bruge engangsstøvleovertræk, der efterlades på ejendommen.
- Kun afhentning af kalve fra besætninger med samme sundhedsstatus på samme dag. Opdateret salmonellastatus kan ses på www.glr-chr.dk.
- Ingen færdsel på tværs af interne veje i besætningen (f.eks. foderborde og foderpladser).
- Afhent så vidt muligt kalve fra én besætning ad gangen – hvis det ikke er muligt, er det særligt vigtigt, at der anvendes udleveringsrum til kalvene.
- Gå kun ind i stalden med ejers tilladelse.
- Grundig vask af hænder og støvler inden du forlader en besætning.

God skiltning sikrer, at chaufførens afløser også finder den rigtige dør, uden at gå rundt i alle staldene, se figur 1.

Figur 1. Tydelig skiltning viser chaufføren hvor han skal hente slagtedyrene.

Anbefalinger for indretning af udleveringsboks/-steder

- Dyrene skal have adgang til foder, vand og hvile i udleveringsboksen
- Hvis dyrene opholder sig i udleveringsboksen mindre end én time, kan adgang til foder og hvile undlades. Spædekalve skal dog altid have adgang til hvile.
- Det er en fordel, hvis udleveringsboksen har samme indretning, som den boks dyrene kommer fra mht. gulvtype, hvileområde, drikkevand etc., så dyrene kender staldsystemet.
- Udleveringsboksen bør placeres, så ekstern trafik ikke blandes med gårdens interne trafik. Lastbilen må ikke krydse interne veje.
- Udleveringsafdelingen indrettes, så chaufføren har direkte adgang til udleveringsrummet og ikke skal ind i det øvrige staldområde for at hente dyrene.
- Gulv i ét plan, dvs. ingen trin mellem udleveringsboks og lastbil.
- Udleveringsafdelingen indrettes med vand og afløb, så den kan vaskes og udtørres efter brug.

- Der skal være lys både indenfor og udenfor - gerne sensorstyret .
- Der skal være mulighed for hånd- og støvlevask ved udleveringen.
- Dyr som ikke er vant til at gå sammen, skal holdes adskilt i udleveringsboksene, ellers stresses dyrene af indbyrdes magtkampe.
- I udendørs udleveringsfaciliteter, må vejrliget ikke blive en belastning

Sikkerhed

- Udleveringsfaciliteterne indrettes så én person kan håndtere dyrene, men af hensyn til arbejdssikkerheden bør der altid være to personer til stede, når der læsses dyr.
- Fra udleveringsboks skal der være et mandehul, så personer hurtigt kan komme ud af boksen.
- Sørg for at alle låger kan betjenes så arme, hænder og fingre ikke kan komme i klemme, og at de er lette at åbne/lukke

Flere funktioner – husk rengøring

Udleveringsrum og evt. ramper kan også anvendes til dyr, som f.eks. skal på fold, i engen eller på kviehotel. Det forudsætter naturligvis, at udleveringsfaciliteterne rengøres og desinficeres hver gang, de har været i brug.

Anbefalinger om tilkørselsforhold

- Der skal være fast bund på holdepladsen, f.eks. stabilgrus, beton eller asfalt.
- Der skal være plads til, at lastbilen kan bakke til udleveringen, samt enten køre rundt eller vende. Husk at beskære læhegn og lignende så chaufføren har tilstrækkeligt godt udsyn ved holdepladsen.
- Der skal være godt arbejdslys på udleveringsstedet både ude og inde. Vi anbefaler, at udelyset tænder via sensor. Uanset om der er arbejdslys på lastbilen eller ej.
- Der må ikke være gødning på vejen, hvor lastbilen kommer. Det kan bringe smitte til næste besætning.

Et lille fald i terrænet udnyttes fint. Lastbilen kører lidt ned, og dyrene skal kun gå ca. 20 cm op. Bemærk at der er sensorstyret lys over porten, som kan åbnes både inde- og udefra.

Vejledning i vask og desinfektion af udleveringsområde/-boks og rampe

Pkt.	Vejledning til vask og desinfektion	Hvorfor?
1.	Alle flader grov renses med masser af vand	Grov rensning fjerner de sidste rester af skidt
2.	Udlæg alkalisk (basisk) sæbeopløsning. Følg det valgte produkts anbefalede dosering på etiketten.	Alkalisk sæbeopløsning (pH 9-11) "binder" sig kemisk til fedtstoffer og giver en mere effektiv rensning
3.	Lad sæbeopløsning virke ca. 15 minutter	Den kemiske reaktion mellem sæbe og fedtstoffer skal have tid til at reagere med hinanden
4.	Spul sæbe og skidt af med så højt tryk som muligt, undgå højtryk når der er dyr i nærheden	Højtryk er med til at få skidtrester op af porerne i betonen blandt andet
5.	Efter endt rengøring skal fladerne tørre i nogle timer	Der skal en smule udtørring til efter vask, for at den efterfølgende desinfektionsopløsning ikke bliver fortyndet yderligere
6.	Når fladerne er tørre (eller næsten tørre) oversprøjtes de med et desinfektionsmiddel. Desinfektionsmidlet efterlades blot til tørring. Fladerne skal være våde af desinfektionsmidlet i så lang tid, som det valgte desinfektionsmiddel er om at virke. Desinfektionstiden (den tid fladerne er våde af desinfektionsmidlet) er forskelligt fra produkt til produkt. Tjek på etiketten hvad desinfektionstiden/kontakttiden er for det pågældende produkt.	De fleste desinfektionsmidler har en virketid (den våde kontakttid) på ca. 30 minutter, men det varierer fra produkt til produkt. Kontakttiden skal overholdes da nogle mikroorganismer er længere tid om at dø end andre
7.	Til sidst oversprøjtes gulvflader og lidt op ad vægge/tremmer med en 15 % opløsning af Hydratkalk.	Hydratkalk giver en høj pH værdi (over 11,5) – dette medfører, at mikroorganismer i sprækker og revner, hvor der er skidtrester, dør eller går i "dvale" (OBS: Hydratkalk er ætsende)

I udleveringsboksen er det betonbund med fald til afløb (gul pil).

Der er en låge imellem boksen og rampen, så dyrene får ikke adgang til rampen, før de skal op i bilen. Rampen er profileret for at give bedst mulig skridsikkerhed.